

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม :กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์
กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภothองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

Factors affecting the inheritance of traditional local community culture : A case
study of the Karen ethnic group, Chalae Subdistrict, Thong Pha Phum District.

Kanchanaburi Province

อุไรวรรณ วุฒิกไรศรีอาคม¹

Uraiwan Wutthikraisriakhom

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม
ของกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภothองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีโดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบ
ผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
ร่วมผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยงทั้ง
วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุและวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรม มีการสืบทอดโดยรูปแบบที่ไม่เป็นทางการจากรุ่นสู่รุ่นของ
สมาชิกในชุมชนผ่านวิถีชีวิตประจำวันทั้งในส่วนที่เป็นวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และพิธีกรรมที่มีทั้งใน
ลักษณะคงรูปแบบดั้งเดิมไว้ และในลักษณะถูกให้ความสำคัญลดลง โดยสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง
ไปส่งผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยงอย่างมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมของชาว
กระเหรี่ยงอยู่ในระดับสูงทั้ง5ปัจจัย เรียงตามลำดับคือปัจจัยด้านการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมใหม่มี
ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด4.50 ปัจจัยด้านการพัฒนาสาธารณูปโภคมีค่าเฉลี่ย4.42 ปัจจัยด้านการเพิ่มบริการสาธารณะ
มีค่าเฉลี่ย4.33 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ย4.20 และปัจจัยจากการขยายตัวของอำนาจรัฐมีค่าเฉลี่ย4.10
โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญในการปรับเปลี่ยนการสืบทอดวัฒนธรรมดั้งเดิมที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน
ชาวกระเหรี่ยงมากที่สุด

คำสำคัญ: กระเหรี่ยง, กลุ่มชาติพันธุ์, การสืบทอด, วัฒนธรรม

¹ นักวิจัยอิสระ ; independent researcher, Thailand

Corresponding author, e-mail: uraiwanwutthikraisriakhom@gmail.com, Tel. 081-0143622

Abstract

The purpose of this research article is to study factors affecting the inheritance of traditional local community culture among the Karen ethnic group in Chalae Subdistrict, Thong Pha Phum District, Kanchanaburi Province. This study uses mixed research methods, between qualitative research and quantitative research—a participatory action research method. The research found that the process of inheriting the traditional local community culture of the Karen ethnic group involved both material culture and abstract culture. It is inherited in an informal way from generation to generation of community members through their daily lives in terms of culture, traditions, beliefs, and rituals that maintain their original form and in a way that has been given less importance. The changing external environment has greatly affected the inheritance of the Karen culture. All five factors affecting the cultural inheritance of the Karen people were high level. In order, the factors of the diffusion of new cultures have the highest mean of 4.50, public utility development factors have an average of 4.42, factors of increasing public services have an average of 4.33, economic factors have an average of 4.20, and factors from the expansion of state power have an average of 4.10, with important suggestions for modifying the inheritance of traditional culture that will bring the greatest benefit to the Karen community.

Keywords: Karen, Ethnic group, Inheritance, Culture

1.บทนำ

ในพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2553 ได้ให้ความหมายของ “วัฒนธรรม” ว่าเป็นวิถีการดำเนินชีวิต ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม จารีตประเพณี พิธีกรรม และภูมิปัญญา ซึ่งกลุ่มชนและสังคมได้ร่วมสร้างสรรค์ สืบส่ง ปกป้อง สืบทอด เรียนรู้ ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งด้านจิตใจและวัตถุอย่างสันติสุขและยั่งยืน วัฒนธรรมจึงหมายถึงการดำเนินของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว ความก้าวหน้า และศีลธรรมของประชาชน (สมชัย ใจดีและ ยรรยง ศรีวิริยาภรณ์, 2545,น.1)

เมื่อพิจารณาวัฒนธรรมจากจุดประสงค์การสร้างขึ้นมา มนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นเพื่อประโยชน์แห่งการดำรงชีวิตและการสืบทอดเผ่าพันธุ์ การดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นเรื่องที่กว้างใหญ่และมีแง่มุมต่างๆให้พิจารณาอย่างซับซ้อน วัฒนธรรมจึงสามารถพิจารณาได้หลายมิติดังนี้ 1) วัฒนธรรมคือผลรวมของทุกสิ่งซึ่งเป็นความเจริญงอกงามที่สังคมนั้นๆได้ทำไว้หรือได้ส่งต่อมา 2) วัฒนธรรมคือผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะและพุทธิปัญญาทุกแขนง 3)วัฒนธรรมคือสิ่งที่ เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีตกทอดจากบรรพบุรุษและ4) วัฒนธรรมคือสิ่งที่ดีมีค่าแสดงรสนิยมของผู้ดีหรือชนชั้นสูงที่มีการศึกษาและฐานะดี (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2551, น.11) ดังนั้นวัฒนธรรมหมายถึงทุกสิ่งรอบตัวมนุษย์ ทั้งที่เป็นรูปธรรมสัมผัสได้และนามธรรม สัมผัสไม่ได้ เกิดจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ เพื่อแสดงถึงความเจริญงอกงามทางปัญญาความคิดของสังคมแต่ละกลุ่มชน ในการตอบสนองการอำนวยความสะดวกในชีวิต เป็นเสมือนเครื่องมือในการธำรงรักษาการดำรงชีวิตของคนในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีการสั่งสม เรียนรู้ ดัดแปลง พัฒนาและ

สืบทอดความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจากอดีตมาจนถึงปัจจุบันและอนาคตเพื่อธำรงไว้ซึ่งสังคมของมนุษย์

การสืบทอดทางวัฒนธรรมที่ประสบความสำเร็จไม่ใช่เพียงแค่เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งเท่านั้น แต่มันเป็นกระบวนการ(Cultural inheritance) ของการเรียนรู้ (Learning) กระบวนการพัฒนาโดยการเปลี่ยนแปลง(Change) การปรับแต่ง(Adaptation) การตีความหมายใหม่(Re-interpretation) การสร้างสรรค์ใหม่(Re-creation) การถ่ายทอด(Transmit) การสืบทอด(Inherit) ทางวัฒนธรรม (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2556) เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกิดมาจากการเรียนรู้ของมนุษย์ และความพยายามของมนุษย์ที่จะต่อสู้ดิ้นรนเพื่อรักษาอัตลักษณ์ของตนเองไว้ให้อยู่รอด เมื่อต้องการอยู่รอดจึงต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องเข้ากับได้กับยุคสมัย วัฒนธรรมจึงมีความเป็นพลวัต(Dynamic) ยืดหยุ่นได้ มีความคงที่เพียงบางส่วน มีการเปลี่ยนแปลงได้ในบางส่วน กระบวนการสืบทอดทางวัฒนธรรม การสืบทอดทางวัฒนธรรมทำได้โดยอาศัยการทำงานในลักษณะกระบวนการ ประกอบด้วยกระบวนการผลิต(Production) ทางวัฒนธรรม กระบวนการเผยแพร่ (Distribution) ทางวัฒนธรรม กระบวนการบริโภค (Consumption) ทางวัฒนธรรม และกระบวนการผลิตซ้ำเพื่อเผยแพร่ขยายผลสืบต่อ (Reproduction) ทางวัฒนธรรม

ตำบลชะแล อำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วยชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยงจำนวนมากที่มีวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของตนเองที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญของการท่องเที่ยวชุมชนของอำเภอดงหลวงในปัจจุบัน แต่ปัญหาพบว่าการมีส่วนร่วมในการสืบทอดวัฒนธรรม เพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนของกลุ่มเด็กและเยาวชนยังมีไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียนและการทำงานภายนอกชุมชนทำให้เด็กและเยาวชนกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยงมีความเสี่ยงต่อการรับวัฒนธรรมใหม่จากกระแสความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่ตลอดเวลา มีผลต่อการรักษาวัฒนธรรมเดิมแท้ของตนเอง และการสืบทอดประเพณีในวิถีของกลุ่มชาติพันธุ์ ปัจจุบันมีผู้สืบทอดเป็นกลุ่มผู้สูงอายุเพียงอย่างเดียว จึงความจำเป็นต้องมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมของตนเองเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ของชุมชนให้คงอยู่กับชุมชนอย่างยั่งยืน

2.วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อศึกษากระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง
- 2.เพื่อศึกษาการปรับตัวของชุมชนต่อวัฒนธรรมใหม่ของกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี
- 3.เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี

3.วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน(Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research)และ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(Participatory Action Research : PAR)

ในการเก็บข้อมูลของปัจจัยที่มีผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีการศึกษาข้อมูลจากการลงภาคสนามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 3ลักษณะคือใช้วิธีการการสำรวจ (Servey)โดยสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยการใช้แบบสำรวจแบบเป็นทางการ

และไม่เป็นทางการจากบุคคลทั่วไปในพื้นที่การวิจัย การสังเกต (Observation) ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant Observation) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ควบคู่ไปกับการทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย การจัดประชุมกลุ่มย่อย การสนทนากลุ่ม การไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน โดยบันทึกกระบวนการไปพร้อมๆกัน เพื่อเป็นการค้นหาและตรวจสอบข้อมูลไปพร้อมๆกัน และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Interview) ตัวแทนหน่วยงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสืบทอดวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ คือ การประเมินผลกระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมในกลุ่มชาติพันธุ์ นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าการแจกแจงความถี่ การกระจายร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อตามประเด็นที่ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดไว้ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รายงานข้อมูลแบบพรรณนา ซึ่งได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจบริบททางวัฒนธรรมของชุมชน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ปราชญ์ชุมชน ข้อมูลจากวิธีการสืบทอดวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์โดยปราชญ์ชุมชนและผู้นำชุมชน และผู้แทนองค์กรต่างๆในชุมชน (Group discussion) การวางแผนและการสร้างกระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ และสรุปปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์พันธุ์กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภothองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

4.สรุปผลการวิจัย

1.วิธีการสืบทอดวัฒนธรรมกระเหรี่ยง

กะเหรี่ยงเป็นชาวไทยภูเขากลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ทางภาคเหนือตอนบนจนกระทั่งถึงภาคกลางตามแนวชายแดนไทย-พม่ารวมทั้งสิ้น 15 จังหวัดคือเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก ลำพูน กาญจนบุรี แพร่ ราชบุรี ลำปาง เพชรบุรี อุทัยธานีกำแพงเพชร ประจวบคีรีขันธ์และสุโขทัย รวมแล้วไม่น้อยกว่า 2,120 หมู่บ้าน จึงเป็นชาวเขากลุ่มใหญ่มีประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่งของชาวเขาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยทั้งหมด ในกลุ่มกะเหรี่ยงทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่สะกอหรือยว้าขาวหรือปากกระแจะ โปว์ บเวหรือคะยา และตองสูหรือปะโอ โดยกลุ่มสะกอจะเป็นกลุ่มที่มีประชากรมากที่สุด (สุจิตลักษณ์ ตีผดุงและสุรินยา คำเมือง, 2540 ,น. 7) โดยกะเหรี่ยงสะกอจะอาศัยอยู่ในภาคเหนือตอนบนบริเวณจังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำพูน เชียงราย ลำปางและบริเวณภาคเหนือตอนล่างลงไปถึงภาคกลางบริเวณจังหวัดกาญจนบุรี เพชรบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์และอุทัยธานี (สมภาพ ลาซโรซน์, 2525 ,น. 1)

ชาวไทยชาติพันธุ์กระเหรี่ยงที่ตำบลชะแล อำเภothองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มี 7หมู่บ้าน คือห้วยเสือ เกริงกระเวีย ทิพูเย หุ่นางครวญ หุ่นเสือโทน (คลิตี้) ภูเตย ชะอี มีประชากรทั้งหมด 6,324คน จำนวน 2,399 ครอบครัว (จากรายงานข้อมูลตำบลชะแล ณ วันที่ 28 ม.ค. 2567)เป็นกะเหรี่ยงสะกอที่มีวัฒนธรรมที่แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือวัฒนธรรมทางวัตถุ (Material Culture) หรือรูปธรรม เช่นรูปแบบบ้านเรือน รูปแบบและลวดลายการทอผ้า และวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ (Non – Material Culture) เช่นความรู้ค่านิยม แนวความคิด ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปวัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงตำบลชะแล อำเภothองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่สำคัญอาจจัดแบ่งเป็น3 ลักษณะคือ

1.วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวกระเหรี่ยง

การอยู่รวมกันของชาวกระเหรี่ยงซึ่งปกติเป็นแบบครอบครัวเดี่ยวแต่จะมีคนอื่นๆ ที่มา อาศัยรวมอยู่ในครัวเรือนส่วนพ่อหรือแม่ที่เป็นม้ายหรือพี่น้องชายหญิงของภรรยาถือกันว่าเป็นการไม่สมควรที่จะเขาไปอาศัยอยู่ในบ้านของบุตรชายที่แต่งงานแล้ว เพราะบ้านเป็นอาณาจักรของฝ่ายหญิง ซึ่งได้แก่ภรรยาของบุตรตน โดยมีความเชื่อ

ว่าจะทำให้วิญญาณหรือผีของหญิงแต่ละฝ่าย เข้าพัวพันกัน และอาจจะเกิดสิ่งร้ายต่อกันได้ ซึ่งวัฒนธรรมความเป็นอยู่ดังกล่าวยังคงถูกยึดถือจนถึงปัจจุบัน (ขจิตภัย บุรุษพัฒน์, 2538 ,น. 85)

2. ประเพณีของชาวกะเหรี่ยง

กะเหรี่ยงยึดถือธรรมเนียมปฏิบัติการดำเนินชีวิตแบบผัวเดียวเมียเดียวอย่างเคร่งครัด การหย่าร้างจึงมีน้อยมาก และการแต่งงานใหม่ไม่ค่อยปรากฏ ตามธรรมเนียมและภรรยาผูกพันรักกันอย่างมั่นคง เป็นเพื่อนของอีกฝ่ายหนึ่งอยู่ตลอดเวลา ถือว่าการแต่งงานเป็นข้อตกลงของคนสองคนมิใช่เป็นการสร้างพันธมิตรระหว่างกลุ่มที่สืบสายฝ่ายมารดาต่างกัน หรือระหว่างหมู่บ้าน หรือระหว่างกลุ่มสังคมขนาดใหญ่ใดๆ บุตรจะเกิดจากการแต่งงานเท่านั้น โดยประเพณีที่สำคัญในชีวิตประจำวันมี 3 ประเพณีสำคัญคือ

-ประเพณีการแต่งงาน ชาวกะเหรี่ยงยังคงเป็นแบบผัวเดียวเมียเดียวไม่มีการหย่าร้าง แมฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายไปก็จะไม่คอยมีการแต่งงานใหม่ ทั้งนี้เพราะการแต่งงานใหม่ ผีของฝ่ายภรรยาคนใหม่ก็จะขัดแย้งกับผีฝ่ายมารดาของภรรยาคนเก่าซึ่งจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนและเจ็บป่วย แต่ปัจจุบันนับถือศาสนาคริสต์ ไม่เชื่อในเรื่องผี จึงมีการแต่งงานกันใหม่ได้ (พอล และอีเลน ลูวิส, 2528 ,น. 88)

-ประเพณีการเกิด เมื่อแรกเกิดจะไม่มีพิธีการพิเศษ เดิมการทำคลอดของกะเหรี่ยงมักจะใช้หมอด้ายสามี่ จะอยู่ด้วยในเวลาที่คลอด เด็กที่คลอดแล้วหมอด้ายจะใช้ด้ายดิบที่ทำจากฝ้ายปั่นเป็นเชือกเส้นเล็ก ๆ มัดสายสะดือทารกโดยแบ่งเป็น 3 ส่วน การมัดดายนั้นจะต้องมัดให้แน่นเพื่อกันไม่ให้เลือดไหลซึมที่สายสะดือบริเวณที่มัดหลังการตัดสายสะดือ ซึ่งอาจจะเป็นอันตรายต่อชีวิตเด็กได้สายสะดือจะถูกตัดจากด้านนอกของด้ายที่มัดส่วนที่1 นับจากลำตัวเด็ก หมอด้ายจะนำเอาถ่านไฟของไม้เนื้อแข็งที่ดับและเย็นแล้วเผาไหม้ให้ไหม้เฉพาะผิวดินอยู่ที่ก้นถ่านมาวางรองรับสายสะดือบริเวณที่จะตัด แล้วจึงนำผิวของลำไม้มาตัด เมื่อตัดสายสะดือเสร็จแล้วจึงทำความสะอาดชำระล้างร่างกายทารก (สุจิตลักษณ์ ดีผดุงและสรินยา คำเมือง, 2540 ,น. 30) ซึ่งปัจจุบันการเกิดมักดำเนินการตามการแผนสมัยใหม่ที่โรงพยาบาล ประเพณีดังกล่าวจึงแทบไม่พบเห็นแล้ว

-ประเพณีงานศพ

เมื่อมีคนตาย ชาวกะเหรี่ยงจะนำพาหุที่ทอจากฝ้ายมาห่มให้กับผู้ตาย จากนั้นจึงห่อศพ ด้วยเสื้อลำแพน โดยปกติจะเก็บศพไว้ประมาณ 2-3 วัน การกำหนดจำนวนวันที่เก็บศพนิยมเลือก เลขคี่คือ 3 วัน แต่ถาผู้ตายเป็นผู้มีฐานะก็จะมีพิธีเก็บศพไว้ 5 วัน ญาติมิตรและเพื่อนบ้านมาแสดงความเสียใจ ส่วนหนึ่งอยู่เป็นเพื่อนเผาศพด้วย ในตอนกลางวันจะไม่มีพิธีกรรมหรือกิจกรรมใดๆ ในตอนกลางคืนบรรดาหนุ่มสาวจะมาจับกลุ่มร้องเพลงโต้ตอบกัน โดยฝ่ายชายจะจับเป็นวงรอบผู้ตายและเดินวนรอบศพที่วางอยู่บนแคร่ การเดินจะเดินวนซ้าย 1 รอบ หลังจากนั้นจะเดินวนขวา ตลอดระหว่างการเดินทางรอบศพจะ ร้องเพลงโต้ตอบกันไปตลอดคืนตอนหัวค่ำอาจเป็นการร้องเพลงของชายหญิงที่ออกเรือนแล้ว เพลงที่ร้องมักจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบอกทางให้ผู้ตายไปดี มีสุข โดยประเพณีดังกล่าวถูกประยุกต์เปลี่ยนไปในรูปแบบตามศาสนาคริสต์ผสมกับศาสนาพุทธมิได้มีประเพณีแบบเดิมอีกต่อไป

3. ความเชื่อและพิธีกรรมที่สำคัญ

การรักษาความเจ็บป่วย ชาวกะเหรี่ยงถือว่าการเจ็บไข้ได้ป่วยเกิดจากการกระทำของผีร้ายต่าง ๆ ซึ่งสิ่งสถิตอยู่ตามป่าเขาแม่น้ำลำธาร เมื่อผู้ใดเกิดไม่สบายขึ้นก็ต้องจัดพิธีเลี้ยงผีโดยหมอผีในหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการ การเลี้ยงผีก็เพื่อเป็นการขอขมา ผีจะไต่หาโยธธแคนผู้ที่ไปลบหลูด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความเชื่อดังกล่าวยังคงมีอยู่ แต่ความเจ็บป่วยในปัจจุบันมักรักษาตามการแพทย์สมัยใหม่ที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลเป็นหลัก

-ความเชื่อเกี่ยวกับขวัญ กะเหรี่ยงมีความเชื่อว่าคนเราทุกคนมีขวัญอยู่ 33 ขวัญ อยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่ยังคงสืบทอดต่อมา

-ความเชื่อเกี่ยวกับชาติพันธุ์ ชาวกะเหรี่ยงมีความเชื่อว่ามีเทพเจาสร้างโลกเรียกว่า “ยั่ว” ตามตำนานบอกเล่าของชนเผ่ากะเหรี่ยงและยั่วยังเป็นต้นกำเนิดเผ่าพันธุ์และตระกูล ชนเผ่ากะเหรี่ยงจึงเป็นลูกของยั่ว ซึ่งยั่วมีลูกชาย 3 คน คนโตเป็นกะเหรี่ยง หรือปาเกะยอ (แปลว่าคน) คนที่สองเป็นไทยหรือมา ชนเผ่ากะเหรี่ยงจึงเรียกคนไทยว่า “มา” ส่วนลูกคนเล็กเป็นฝรั่งผิวขาว ดังนั้น “ยั่ว” จึงเป็นต้นตระกูลเผ่าพันธุ์ของมนุษย์จากความเชื่อที่ว่ายั่วเป็นพ่อของมนุษย์ทำให้ชนเผ่ากะเหรี่ยงมีความเชื่อว่ามีมนุษย์เราทุกคน เป็นพี่น้องกันหมด (พิสมัย อะโน, 2538 ,น. 49) ความเชื่อนี้ยังคงมีในกลุ่มชาวกระเหรี่ยงสูงอายุเป็นหลัก

-ความเชื่อเกี่ยวกับฝน เดิมชาวกะเหรี่ยงยังเชื่อเรื่องความฝน เมื่อทำพิธีเซ่นไหว้อธิษฐาน เลือกพื้นที่ทำไร่หรือเลือกพื้นที่ ปลูกбанแลฝนไม่ต้งต้องขยับพื้นที่ทำไร่หรือปลูกбанไปจากจุดเดิม ความเชื่อดานการทำนายและการเสี่ยงทายเป็นความเชื่อที่ชาวกะเหรี่ยงจะใชในโอกาสเลือกพื้นที่เพาะปลูกทำไร่ไถแลบั้งเอียมมีสัตว์รายเดินผานเขาไปในพื้นที่ที่ถ้งต้องย้ายพื้นที่ทำไร่ใหม่ซึ่งในปัจจุบันไม่อาจกระทำไ้เพราะข้อจำกัดในสิทธิในที่ดินที่ตายตัวมีอาจโยกย้ายเป็นอิสระเหมือนในอดีต

วัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงตำบลชะแล อำเภอลองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เกิดจากการเรียนรู้ของสมาชิกในสังคมในชุมชนเป็นสำคัญ วัฒนธรรมนี้ได้เกิดโดยสัณฐานของมนุษย์ วัฒนธรรมเหล่านี้มีการถ่ายทอดจากสมาชิกรุ่นหนึ่งไปสู่สมาชิกรุ่นต่อไป การที่สมาชิกในสังคมอบรมและถ่ายทอดวัฒนธรรมไปสู่สมาชิกใหม่ของสังคม กระบวนการถ่ายทอดเช่นนี้เรียกว่าการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งเป็นการกระทำที่ต่อเนื่องยาวนาน ในรูปแบบการสืบทอดวัฒนธรรมแบบไม่เป็นทางการ การถ่ายทอดวัฒนธรรม เป็น การเรียนรู้และการส่งต่ออย่าง เป็นระบบเกี่ยวกับความเชื่อ ทศนคติ ความคิด การกระทำและพฤติกรรมของมนุษย์ รวมทั้งเป็นการสื่อสารผ่านระบบสัญลักษณ์ของสังคมที่ได้มีการ ตกลงและได้ใช้ร่วมกัน แต่วัฒนธรรมเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของสมาชิกในสังคมซึ่งมีบทบาทน้อยลงกว่าในอดีตมากเนื่องจากสภาพแวดล้อมจากภายนอกเข้าไปแทรกแทรกและมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดวัฒนธรรมแบบเป็นทางการจากภายนอกเข้าไปในชุมชนอย่างมาก

2.การปรับตัวของชุมชนต่อวัฒนธรรมใหม่

การปรับตัวทางวัฒนธรรมคือกระบวนการที่ผู้ที่พบเจอวัฒนธรรมที่แตกต่างเริ่มเข้าสู่กระบวนการ ของการปรับตัวเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เกิดความเข้าใจและสบายใจ จากการศีกษาของ Bennett (1993); Earley & Peterson (2004) พบว่ากระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรม มี 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มไม่ปรับตัว (No adapt) เป็นกลุ่มที่ไม่เข้าใจ ในความแตกต่างทางวัฒนธรรม 2. กลุ่มเข้าใจ (Understanding) เป็นกลุ่มที่มองเห็นและเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง แต่โดยปกติจะไม่ปรับตัวหรือปรับเปลี่ยน พฤติกรรมให้เป็นไปตามวัฒนธรรมอื่น อย่างไรก็ตามคนกลุ่มนี้ยังมีความอดทนต่อพฤติกรรมของคนต่างวัฒนธรรมได้ดี 3. กลุ่มปรับตัว (Adjusting) กลุ่มนี้จะมีการปรับตัวปรับพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับวัฒนธรรมอื่น 4. กลุ่มเรียนรู้ (Learning) เป็นกลุ่มที่เมื่อเจอวัฒนธรรมที่แตกต่างแล้วพยายามทำความเข้าใจ เรียนรู้และผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่แตกต่างเข้าหาตนเอง

ชุมชนกะเหรี่ยงตำบลชะแล อำเภอลองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี มีการปรับตัวนิยมความเป็นสมัยใหม่ที่เห็นชัดเจนมี 3ด้านคือ 1.การดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ด้านการสร้างที่อยู่อาศัย ชาวบ้านส่วนใหญ่เริ่มหันมาสร้างบ้านแบบบ้านปูนหรือบ้านไม้ที่ทำจากไม้ฝาเฌอร่าแทนและความคงทนของวัสดุในการก่อสร้าง 2.ด้านการแต่งกายที่มองว่าการแต่งกายรูปแบบเดิมไม่ทันสมัย ไม่สวยงามและไม่เหมาะที่จะใส่ไปข้างนอก มีการทอผ้าใส่เองน้อยลงและไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่ตนใช้ชีวิต ด้านภาษา ความจำเป็นในชีวิตที่ต้องไปทำมาหากินอยู่ที่อื่นและเนื่องจาก การแพร่กระจายของวัฒนธรรมสมัยใหม่ และการเคลื่อนย้ายทางวัฒนธรรมและด้านประเพณีพิธีกรรมคือการรับเอาวัฒนธรรมจากภายนอก ปัจจุบันการแต่งกายของชาว

กะเหรี่ยงตั้งแต่วัยทำงานขึ้นไปส่วนใหญ่จะแต่งกายด้วยชุด กะเหรี่ยงครึ่งท่อนคือใส่ผ้าถุงแต่จะใส่เสื้อแบบอื่นแทน เช่นเสื้อยืด ส่วนวัยรุ่นนั้นจะแต่งตัวแบบวัยรุ่นปกติทั่วไปตามแฟชั่น 3. ด้านภาษาคือส่วนใหญ่ใช้ภาษากะเหรี่ยงติดต่อสื่อสารกันภายในครัวเรือน แต่หากออกไปนอกหมู่บ้านก็จะสื่อสารกับคนนอกหมู่บ้านด้วยภาษาไทย แต่หากพูดกับลูกหลานที่เป็นเด็ก ๆ จะพูดกะเหรี่ยงปนกับไทย ทั้งหมดอาจทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวกะเหรี่ยงในอดีตนั้นจะเลื่อนหายไปลูกหลานชาวกะเหรี่ยงในอนาคตจะไม่สามารถเห็นสภาพบ้านเรือนแบบเดิม การแต่งกาย และภาษา อัตลักษณ์ที่บรรพบุรุษสร้างไว้จะสูญสิ้นและจะค่อย ๆ เลื่อนหายไป

3.ปัจจัยที่มีผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชน

ในการวิจัยจัดแบ่งเป็น 5 ปัจจัยสำคัญจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้นำแบบเป็นทางการและผู้นำชุมชน ผลการประเมินปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชน ทั้ง 5 ปัจจัย คือปัจจัยด้านการพัฒนาสาธารณูปโภคมีค่าเฉลี่ย 4.42 ปัจจัยด้านการเพิ่มบริการสาธารณะมีค่าเฉลี่ย 4.33 และปัจจัยด้านการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.50 ปัจจัยจากการขยายตัวของอำนาจรัฐมีค่าเฉลี่ย 4.10 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ย 4.20 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.ปัจจัยด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค โดยหมู่บ้าน ได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาของรัฐบาล ที่ได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเป้นแนวทางในการพัฒนาประเทศ ประกอบกับการให้ความสำคัญของการพัฒนาสาธารณูปโภคในชนบท เช่น การสร้างถนนเขาหมู่บ้าน การมีไฟฟ้าใช้ การสร้างโรงเรียน การสร้างสถานีอนามัย ฯลฯ สิ่งต่างๆเหล่านี้ต่างก็มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในหมู่บ้านอย่างมาก โดยเฉพาะบทบาทจากองค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน

2.ปัจจัยด้านการเพิ่มบริการสาธารณะ โดยเฉพาะการตั้งโรงเรียนในหมู่บ้านที่มีผลต่อการสืบทอดวัฒนธรรมใหม่แบบเป็นทางการที่ต่อเนื่องและยาวนานโดยเฉพาะต่อเด็กในชุมชน คือโรงเรียนมีหน้าที่สอนหนังสือให้กับเด็กๆ ที่ชุมชนก็ยินยอมและสนับสนุนการเขาเรียน ในระดับประถมศึกษาเพราะเป็นการช่วยพ่อแม่ให้ไปทำงานได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลกับเด็กเล็กๆ หากไม่ส่งเขาไปโรงเรียนพ่อแม่จะต้องมีคนคอยดูแลที่บ้านโดยไม่ได้ออกไปทำนาทำไร่ด้วย ทำให้ไม่สะดวกและเสียแรงงาน อิทธิพลจากการศึกษาสมัยใหม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านหลายด้าน เช่น ทางด้านภาษาความเชื่อและศาสนาและมีบทบาทแทนพ่อแม่ในการอบรมสั่งสอน อิทธิพลทางด้านภาษาจะพบว่าเด็ก ๆ เมื่อไปโรงเรียนจะพูด ภาษาไทยกลางได้ อย่างชัดเจน ไม่อาย และไม่เคอะเขิน ในขณะที่ใช้ภาษากะเหรี่ยงในการพูดคุยกับเพื่อนและที่บ้านทั้ง ๆ ที่ในชีวิตประจำวันของเด็กเหล่านี้จะใช้อยู่ตลอดเวลาแต่ยังสามารถใช้ภาษาไทยกลางได้ดี

3.ปัจจัยด้านการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมใหม่ การติดต่อกับสังคมภายนอกหมู่บ้านส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง การติดต่อที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลมาจากความเจริญด้านการคมนาคม ประกอบกันมีการไปทำงานนอกหมู่บ้าน จึงเกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ที่เห็นได้ชัดคือการแพร่กระจายของวัฒนธรรมเมืองไปสู่ชนบท วัฒนธรรมบางอย่างชาวกะเหรี่ยงรับมาจากภายนอกและนำมาปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนมีลักษณะเป็นการกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นมานาน นับตั้งแต่ได้อพยพจากผองพม่าเข้ามาอยู่แถบชายแดนบริเวณอำเภอทองผาภูมิของไทย ดังนั้นประเพณีและวัฒนธรรมโดยทั่วไปจึงคล้ายคลึงกับประเพณีของคนไทยพื้นเมือง การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านแก่ชุมชนกะเหรี่ยง การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับประเพณีบางอย่าง เช่น ประเพณีการแต่งงาน ปัจจุบันเมื่อความเจริญได้เขาสูหมู่บ้าน เช่น การศึกษาการสาธารณูปโภคและการแพทย์ได้เขาสูหมู่บ้านอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะจากสื่อสังคมออนไลน์จากโทรศัพท์มือถือในเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ การดำเนินชีวิตเป็นอยู่อย่างปกติ จึงทำให้การยึดถือประเพณีเดิมเริ่มผ่นคลายและมีการเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะของสังคมภายนอก การยึดถือตามประเพณีเดิมเริ่มลดลงอย่างมาก

4.ปัจจัยจากการขยายตัวของอำนาจรัฐ จากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือตำรวจและเจ้าพนักงานของรัฐเขาไปติดตอสัมพันธ์กับชาวบ้านและปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐถือได้ว่าเป็นการแพร่ขยายของอำนาจรัฐ โดยเฉพาะบทบาทผู้นำชุมชนที่เป็นทางการเช่น ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้สภาพหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ที่สำคัญคือหน่วยงานและเจ้าหน้าที่จาก 4 กระทรวงหลัก ได้แก่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ เช่นกระทรวงสาธารณสุขจัดให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในหมู่บ้านการแพทย์สมัยสมัยจึงมีผลต่อวัฒนธรรมการเกิดการตาย ความเจ็บป่วยต่างๆที่เปลี่ยนแปลงไป

5.ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การค้าขายแลกเปลี่ยน อาจเป็นปัจจัยที่เอื้อให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดและเป็นผลมาจากอิทธิพลของเศรษฐกิจคือชุมชนกระหริ่งเปลี่ยนรูปแบบจากผลิตเพื่อบริโภคมาเป็นการผลิตเพื่อการค้ามากขึ้น โดยมีระบบเงินตราเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน มีการพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตรและนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เขามาใช้เช่น เครื่องจักรกลการเกษตร การใช้ปุ๋ยเคมีมีการใช้พันธุ์ข้าวที่ได้รับการส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การใช้เครื่องสูบน้ำและรถไถแบบเดินตาม แต่ชาวบ้านมีการครอบครองที่ดินไม่เท่ากัน ทำให้ผลผลิตที่ได้แตกต่างกันไปตามพื้นที่ เกิดช่องว่างด้านเศรษฐกิจในหมู่บ้านมีเกษตรกรที่ร่ำรวยและเกษตรกรจน

5.อภิปรายผลการวิจัย

1.จากการศึกษาการสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภอกงหรา จ.พัทลุงพบว่าสอดคล้องกับที่ณรงค์ เส็งประชา (2549, น.40)ว่าวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การสืบทอดและการถ่ายทอด วัฒนธรรมมีการเจริญเติบโต การเปลี่ยนแปลง การเสื่อมสลายเช่นเดียวกับชีวิตคนและสัตว์ แต่อาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป หรือพัฒนาการนั้นเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ วัฒนธรรมจึงเป็นรากฐานการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์ทุกคน เป็นวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่รวมตัวกันแบบแผนของการดำรงชีวิต วัฒนธรรมมีทั้งในเชิงที่เป็นนามธรรมเช่น ความเชื่อและในเชิงรูปธรรม

การถ่ายทอดวัฒนธรรมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social movement) ทำให้เกิดการถ่ายทอดความจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง หรือเกิดการ แพร่กระจายของวัฒนธรรม จากคนกลุ่มหนึ่งหรือสังคมหนึ่ง ไปสู่คนกลุ่มอื่นหรือสังคมอื่น สังคมที่รับเอาวัฒนธรรมไว้ใช้ก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมขึ้นจึงเกิดกระบวนการทางวัฒนธรรม (Cultural processes) ขึ้นในสังคม ดังนั้นกระบวนการทางวัฒนธรรมจึงหมายถึงการถ่ายทอด การแพร่กระจาย และการรับเอาวัฒนธรรม จากคนกลุ่มหนึ่งหรือสังคมหนึ่งไปยังคนกลุ่มอื่นหรือสังคมอื่น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแบบแผนในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม เมื่อวัฒนธรรมคือระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมซึ่งได้ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมา ก็หมายความว่า วัฒนธรรมคือสิ่งที่มนุษย์จะต้องเรียนรู้ และจำต้องมีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การถ่ายทอดวัฒนธรรมคือการสอนให้คนรุ่นหลังรู้ถึงวัฒนธรรมที่ตนได้สืบทอดมา เนื่องจากติดตอสัมพันธ์กับสังคมภายนอกเป็นอย่างมากและต่อเนื่องประกอบกับ เด็กชาวกะเหรี่ยงที่เป็นเด็กรุ่นใหม่มีโอกาสได้รับการศึกษาและได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคม ส่วนใหญ่จึงมักจะให้ความสนใจในการเรียนรู้วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในแต่ละแห่ง แลวนำไปประพฤติปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของตน เป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของชาวกะเหรี่ยง

2.การปรับตัวต่อวัฒนธรรมใหม่ การสืบทอดวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์กระเหรี่ยง ตำบลชะแล อำเภอกงหรา จันทบุรีพบว่าการสืบทอดวัฒนธรรมเดิมกับวัฒนธรรมใหม่ ในลักษณะโดยทั่วไปของกระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การเลียนแบบ(Imitation) และการผสมผสาน-ประนีประนอม(Acculturation) ความร่วมมือกัน(Cooperation) โดยไม่มีการแข่งขัน(Competition) และความขัดแย้ง (Conflict) สอดคล้องกับที่คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (2549, น.34) ได้อธิบายว่าการเลียนแบบ(Imitation) หมายถึงการกระทำตอบโต้ที่เกิดขึ้นเมื่อคนต่างวัฒนธรรมมาติดต่อกัน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจะเกิดขึ้น คนจะให้และรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน จนความแตกต่างที่มีอยู่เดิมหมดไป ส่วนการผสมผสาน-ประนีประนอม (Acculturation) การผสมผสาน-ประนีประนอม เป็นภาวะการณ์หนึ่งของวัฒนธรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมต่างสังคมมากระทบกัน โดยการที่บุคคลจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมาติดต่อกัน และมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมต่างๆ ในระบบวัฒนธรรมดั้งเดิมของกลุ่มหนึ่งหรือทั้งสองกลุ่ม นั่นคือบุคคลหรือกลุ่มคนยอมรับวัฒนธรรมอื่น ซึ่งมีใช้วัฒนธรรมดั้งเดิมของตนซึ่งเป็นกระบวนการสองทาง(Two way process) ระบบสัญลักษณ์ของสังคมซึ่งได้เคยมีการตกลงกันไว้ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง ทั้งนี้ต้องให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานและค่านิยมของสังคม

การถ่ายทอดวัฒนธรรมโดยการแพร่กระจายคือ การที่วัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งกระจายไปสู่สังคมหนึ่ง การกระจายจะเกิดขึ้นเมื่อสังคมมีการติดต่อกันเป็นกระบวนการที่มีทั้งการให้และการรับ เกิดจากการที่คนต่างวัฒนธรรมและผู้คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ได้มีโอกาสพบปะและติดต่อกันในช่วงเวลาหนึ่งอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ แล้วจึงแลกเปลี่ยนและหยิบยืมวัฒนธรรมของกันและกัน สอดคล้องกับการศึกษาของยศ สันติสมบัติ (2537 ,น. 42-44) ที่พบว่า ลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมและสังคมของชาวกระเหรี่ยงยังคงยึดถือมีประเพณีผิดผี นับถือผีบรรพบุรุษ และผีเจ้าที่ เจ้าครุ อยางไรก็ตาม แต่ประเพณีของชาวกระเหรี่ยงที่ปฏิบัติกันมาแต่ดั้งเดิมนั้นลดลง

3.ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการสืบทอดวัฒนธรรมของกระเหรี่ยงคือความทันสมัย ที่ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2543 ,น. 20) อธิบายว่าชาวกระเหรี่ยงได้รับเอา คำว่า ความทันสมัยมาจากการเขาไปปฏิสัมพันธ์ของการพัฒนาของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการเขาไปปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับสังคมภายนอก เช่นการศึกษา ทำให้กระเหรี่ยงได้เปลี่ยนแปลง สภาพสังคมประเพณีแบบดั้งเดิมไปสู่สังคมสมัยใหม่ที่มีลักษณะ ตามอย่างสังคมที่พัฒนาที่ใดมาจากการปฏิสัมพันธ์ทั้งสิ้น เช่นการเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวเป็นการเกษตรเพื่อการพาณิชย์ เพื่อนำไปขายให้สังคมภายนอก จากการผลิตขนาดเล็กไปสู่การผลิตขนาดใหญ่ จากการใช้แรงงานคนในครอบครัวเป็นหลักเปลี่ยนมาเป็นการใช้เครื่องจักรกลมากขึ้น การขยายตัวทางการศึกษา การเขาไปศึกษาต่อในสังคมเมือง หรือการได้รับความสนับสนุนทุนจากบางองค์กรทำให้ชาวกระเหรี่ยงต้องใช้ชีวิตอยู่ในสังคมเมืองมากขึ้น การได้รับการบริการขั้นพื้นฐานหลายด้านเช่นถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์บ้าน และโทรศัพท์มือถือ ทำให้ได้รับความทันสมัยโดยไม่รู้ตัว ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพิธีกรรมความเชื่อและการดำเนินชีวิต

ยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของสมบัติ บุญคำเยื้อง (2546 ,น. 303 – 304) ที่พบว่ากระเหรี่ยงที่นับถือพุทธศาสนาและคริสต์ศาสนา มีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับวัฒนธรรมสมัยใหม่มาก และกลุ่มที่ได้รับการศึกษา มีแนวโน้มที่จะปรับตัวมากขึ้น จนเกิดคำถามว่า เราอยู่แผ่นดินไทยต้องทำตัวให้เหมือนกับคนไทย ทำให้ชาวกระเหรี่ยงรุ่นใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตให้ไปตามแบบฉบับของคนไทย โดยทั่วไปแต่ยังคงมีความสัมพันธ์ในความร่วมมือในกลุ่มที่เป็นสมาชิก และยึดถือปฏิบัติตามข้อบังคับมีอาณาเขตอำนาจการบริหารจัดการชุมชนในรูปแบบวัฒนธรรมเดิมด้วย

6.ข้อเสนอแนะ

1. ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นเป็นความพยายามจะให้วิถีการดำเนินชีวิตเป็นไปในทางที่ดีขึ้น แม้การเขาไปใช้ชีวิตแบบชาวไทยทั่วไปแต่ก็เป็นสัดส่วนเพียงเล็กน้อย การออกสู่สังคมถือว่าเป็นการเปิดตัวเขาสู่สังคมภายนอกจึงควรจะให้โอกาสให้กะเหรี่ยงรุ่นใหม่ได้ออกไปแสดงวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เป็นอัตลักษณ์ให้คนในสังคมได้รับรู้
2. ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวกะเหรี่ยงที่จำเป็นหรือควรสนับสนุนการอนุรักษ์ไว้ทั้งเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมโดยรวม
3. ควรมีการศึกษาถึงบทบาทของชาวกะเหรี่ยงรุ่นใหม่ที่ได้รับการศึกษาแบบแผนใหม่มีโอกาสเดินทางออกนอกหมู่บ้านที่ทำให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ภายนอกหมู่บ้านหรือชุมชน เมื่อกลับมาใช้ชีวิต อยู่ในหมู่บ้าน ควรเขาไปมีส่วนร่วมในประเพณีพิธีกรรม และกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนอย่างไรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยให้ชุมชนกะเหรี่ยงได้รับผลประโยชน์มากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ ตั้งแต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชะแล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ครู ผู้นำชุมชน และชาวชุมชนกะเหรี่ยงทั้ง 7 หมู่บ้านในตำบลชะแล อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. (2558). *วัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญา*. กรุงเทพฯ :รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ขจัตถ์ บุษพัฒน์. (2538). *ชาวเขา*. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2549). *สังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2543). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2549). *มนุษย์กับสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์ จำกัด.
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2556). *การสืบทอดทางวัฒนธรรม (cultural inheritance) ที่ประสบความสำเร็จ*. สืบค้นจาก <http://nattawats.blogspot.com/2013/04/cultural-inheritance.html>.
- พอลและอีเลน ลูวิส. (2528). *ทฤษฎีและทฤษฎีวัฒนธรรมชาวเขา*. ม.ป.ท.
- พิสมัย อะโน. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับวัฒนธรรมของชนเผ่ากะเหรี่ยงบ้านหัวเมืองงามอำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงใหม่*. เชียงใหม่ : ปริญญาณิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยศ สันตสมบัติ. (2537). *มนุษย์ กับวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุจริตลักษณ์ ดิผดุงและสรินยา คำเมือง. (2540). *สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์กะเหรี่ยงโป*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมชัย ใจดีและยรรยง ศรีวิริยาภรณ์. (2545). *ประเพณีและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- สมภพ ลาซโรจน์. (2525). *ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงโป*. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยชาวเขา.
- สมบัติ บุญคำเอียง. (2546). *สิทธิชุมชนท้องถิ่นพื้นเมืองดั้งเดิมล้านนา*. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.

- Bennett, M. J. (1993). Toward ethno relativism: A developmental model of intercultural sensitivity. In Paige, R.M. (Ed.), *Education for the intercultural experience*. Yarmouth, MA: International Press.
- Earley, P. C., & Ang, S. (2003). *Cultural intelligence- individual interactions across cultures*. Palo Alto, CA: Stanford University Press